

SWEDISH A1 – HIGHER LEVEL – PAPER 1
SUÉDOIS A1 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
SUECO A1 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Monday 8 May 2000 (morning)

Lundi 8 mai 2000 (matin)

Lunes 8 de mayo del 2000 (mañana)

4 hours / 4 heures / 4 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Section A: Write a commentary on one passage.
- Section B: Answer one essay question. Refer mainly to works studied in Part 3 (Groups of Works); references to other works are permissible but must not form the main body of your answer.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir cette épreuve avant d'y être autorisé.
- Section A : Écrire un commentaire sur un passage.
- Section B : Traiter un sujet de composition. Se référer principalement aux œuvres étudiées dans la troisième partie (Groupes d'œuvres) ; les références à d'autres œuvres sont permises mais ne doivent pas constituer l'essentiel de la réponse.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Sección A: Escriba un comentario sobre uno de los fragmentos.
- Sección B: Elija un tema de redacción. Su respuesta debe centrarse principalmente en las obras estudiadas para la Parte 3 (Grupos de obras); se permiten referencias a otras obras siempre que no formen la parte principal de la respuesta.

DEL A

Skriv en kommentar till antingen text 1(a) eller 1(b).

1.(a)

- Någonstans bland dessa myriader av glödande klot, formade på den kosmiska drejskivan, sitter vi på en högst tillfällig liten mörk punkt och gör historia, sitter där med våra tempel och babelstorn, våra drömmar och vår prestigehunger, vår superbomb och våra kalla krig. Ännu brinner det celesta fyrverkeriet över Urdadalstindan. Där flammar Sirius, där Orion.
- 5 Sirius, hundstjärnan, klarast lysande av alla. Orion med den sällsamma Betelgeuze med en täthet endast tusendelen av jordatmosfärens och med Rigel lysande som artontusen solar. Oxens röda öga möter mig med femtio ljusårs distans i blicken. Där bortom brinner miljarder eldar, som jag inte kan se.
- Att människan i denna omätlighet, där allt är sjudande liv och explosiv kraft, skulle inta
- 10 någon särställning är en föreställning i släkt med den hybris för vilken de gamla grekerna varnade. Ingenting på vår gränsplats i en galax bland miljarder andra är unikt. Spektralanalyser har ju visat, att även de avlägsnaste stjärnor innehåller samma grundämnen som jorden. Väte och syre, kväve, kol och kalcium, som är byggstenar i jordens örter och djur, finns överallt i universum. Livet kan inte vara så sällsamt
- 15 begränsat, att det bara fått fäste på vår lilla rymdspillra vid en av de hundra miljarder miljarder solar, som finns inom vår iakttagelses räckvidd. I universums stora spel med tid och krafter måste oorganiska ämnen transformeras till liv överallt där kemiska och fysiska förutsättningar finns. Runtom i universum, på mörka punkter som vår egen, måste livet sjuda - i olika uppenbarelseformer och på olika utvecklingsstadier.
- 20 Bevis för liv utanför vår egen boll ligger väl nu inom räckhåll. Redan i nerfallna meteoriter, som vi kan tolka som brottstycken från sprängda världar, har man funnit organiserade element, delvis uppbyggda i former som vi känner från jorden, delvis efter andra mönster - kanske rester från organismer i någon livets förstuga.
- Säkrare kunskap kommer vi väl att vinna den dag människan sätter sina fötter på sina
- 25 närmaste grannar i planetsystemet, vare sig de är hemvist för gryende eller ebbande liv. Risken är endast, att man i rivaliserande beskäftighet att komma först så illa förbereder utflykterna att man drar med mikroorganismer från jorden som kan komma att gripa in i processerna i en annan värld, beröva oss ett kosmiskt tillfälle att bekanta oss med liv i en annan utvecklingsfas, kanske stäcka en evolution i dess begynnelse. Eller att man återför
- 30 jordefrämmande element från en annan planet, som kan förrycka vår egen biologiska balans, kanske ge upphov till okända farsoter.
- Några förnuftsvarer eller andra högre utvecklade organismer kan vi dock inte vänta att möta hos våra närmaste rymdgrannar. Inte på krigsgudens nedrostade planet med dess torra och fuktfria atmosfär, ur vilken de sista skurarna måste ha fallit för tidsåldrar sedan.
- 35 Inte heller på kärleksgudinnans, som blygt döljer sig under tjocka slöjor av koldioxid. Och utanför vårt eget solsystem lär vi aldrig nå. Från vår egen sol till närmaste stjärna är det fyra ljusår - fyra ljusår som skiljer oss från Alfa Centauri gåta. Om en människogjord Aniara sändes dit med en hastighet av tolv kilometer i sekunden, den fart dagens raketer kan uppnå, skulle det ta etthundratjugotusen år innan den nådde fram.
- 40 Vi får nöja oss med att sända ut signaler i rymden och chans på att någon skall uppfatta dem och svara. Våglängden är ju given: 21.1 centimeterbanden, vätets och därmed universums våglängd.

Rolf Edberg, *Spillran av ett moln*, (1966)

1. (b)

Arioso

- Någonstans inom oss är vi alltid tillsamman,
Någonstans inom oss kan vår kärlek aldrig fly
Någonstans o någonstans
Har alla tågen gått och alla klockor stannat:
- 5 Någonstans inom oss är vi alltid här och nu,
Är vi alltid du intill förväxling och förblandning,
Är vi plötsligt undrans under och förvandling,
Brytande havsvåg, roseneld och snö.
- 10 Någonstans inom oss där benen har vitnat
Efter forskares och tvivlares nedsegnade törst
Till förnekat glidande
Till förseglat vikande
O moln av tröst!
Någonstans inom oss
- 15 Där dessas ben har vitnat och hägringarna mötts
Häver fjärran trygghet som dyningarnas dyning
Speglar du vårt fjärran som stjärnans i en dyning
Speglar jag vårt nära som stjärnans i en dyning
Fäller drömmen alltid masken och blir du
- 20 Som i smärta glider från mig
För att åter komma åter
För att åter komma till mig mer och mer inom oss, mer och mera du.

Erik Lindegren, *Sviter*, (1947)

DEL B

Skriv en uppsats om ett av följande ämnen. Du måste basera ditt svar på minst två av de böcker i del 3 som du studerat. Det är tillåtet att hänvisa till andra böcker, men detta bör inte utgöra huvuddelen av ditt svar.

Barn och ungdom

2. *Antingen*

- (a) I vilken utsträckning speglar de ungdomsromaner du läst de vuxnas samhälle?

eller

- (b) Skildrar författarna till de böcker du läst sina huvudpersoner från ett vuxet perspektiv?

Historia

3. *Antingen*

- (a) På vilket sätt är vår egen tid lika eller olika den tid som skildras i böckerna? Varför?

eller

- (b) Hur har författarna till de lästa böckerna gjort sina historier gripande och intressanta även oberoende av skillnaden i tidsförhållanden?

Kvinnor och män

4. *Antingen*

- (a) Är konflikter mellan män och kvinnor i de böcker du läst skildrade som beroende på motsättningar mellan individer eller tids- och levnadsförhållanden?

eller

- (b) I vad mån är kvinnor och män i de böcker du läst bundna av sin samtids konventioner?

Saga och myt

5. Antingen

- (a) Med vilka medel lyckas författarna till de böcker du läst göra innehållet övertygande?
eller
- (b) Hur viktig del av de böcker du läst utgör fantasi- och sagoinnehållet?

Sociala grupper

6. Antingen

- (a) Tycker du att böckerna du läst visar att klassklyftor hör till en gången tid?
eller
- (b) I vad mån är personerna i de böcker du läst mer individer än klassrepresentanter?

Det inre livet

7. Antingen

- (a) Är huvudpersonernas inre liv ett naturligt uttryck för deras personligheter eller en kompensation för och tillflykt från ”verkligheten”?
eller
 - (b) Med vilka medel lyckas författarna till de lästa böckerna visa det inre livets positiva sidor?
-